

Mikrobestraffning härskar över härskarteknik

Små, minimala bestraffningar som inte alls är illa menade kan producera stabilare över- och underordning än härskartekniker.

Härskartekniker är ibland möjliga att skydda sig mot genom exempelvis stöd, regler och effektiva ingripanden. Folk är mer vaksamma idag mot härskartekniker än tidigare. Folk är dessutom alltmer benägna att ingripa. Det hålls regelbundet kurser där deltagare tränar olika tekniker för att ingripa vid härskartekniker. Minibestraffningar däremot är inte till för att härska, de är till för att hjälpa, för att rätta till.

Oförargliga minibestraffningar med välvilliga avsikter uppfattas vanligtvis som normalt i hyggliga och engagerade gemenskaper. De kan dock producera stabila strukturer av över- och underordning som verkar i decennier utan att brytas.

Analysen här är att mikrobestraffningar producerar mäktigare ordningar än härskartekniker. Detta döljs delvis av att härskartekniker ger synligare skador. Våldet i härskartekniker döljer delvis mäktigheten i mikrobestraffningar.

Mikrobestraffningar får sin kraft från upprepning

Som enskild handling fungerar inte en mikrobestraffningar som en våldsam bestraffning. Det skulle lika gärna kunna vara ett kreativt påpekande. Ett avvärjande skämt. Eller en välvillig och försiktig konfrontation. Det är först när olika mikrobestraffningar hamnar i [resonans](#) med varandra som de förstärker varandra till den grad att skador uppstår. Några blir tysta, hämmade, rädda, hamnar i periferin eller trängs ut ur gemenskapen.

Mikrobestraffning fungerar genom upprepning. Upprepningen kan komma från en enskild som inte tänker på de sammanlagda konsekvenserna av hens handlande. Handlingarna utförs ju av välvilja. De är inte illa menade. Eller så kan olika personer, ofta omedvetna om varandra, upprepa liknande

mikrobestraffningar.

Det tar tid innan resonans uppstår men när det uppstår kan effekten mångfaldigas, hundrafalt. Detta kan gå snabbt. Skadorna från våldet blir därmed svåra att förutsäga.

Nya mikrobestraffningar ändrar egenskaper hos tidigare händelser. Det som en gång var kul kan plötsligt förändra sin karaktär, och minnet av den där "roliga kommentaren" kan långt senare åsamka psykiska skador. Mikrobestraffningar reser tillbaka i tiden och ändrar på det som hänt tidigare.

På motsvarande sätt kan tidigare mikrobestraffningar ändra karaktären på nya handlingar. Ett oförargligt påpekande förstärks av tidigare händelser och förvandlas oavsiktligt till våld. Mikrobestraffningar fungerar därmed som [kaskader](#), de ändrar hela tiden på varandras egenskaper.

Här är exempel på några mikrobestraffningar. Det är ingen utförlig systematisk lista utan bygger på idéer från kursdeltagare.

Olika mikrobestraffningar

1. Invändningar. Det går alltid att hitta en invändning till ett förslag eller ett engagemang. Välvilliga invändningar har kanske som avsikt att få igång en kritisk diskussion. En skarp kritik mot ett förslag kan dock diskuteras, samtalet kan lösa problemet. En invändning låter mjukare än kritik, men en invändning går inte att riktigt argumentera mot. Det är inte så lätt att invända mot en artig invändning. Tillsynes försiktiga invändningar kan ifall de återkommer igen och igen förgifta kreativiteten och göra att vissa slutar att ge förslag.
2. Småirriterad. Men jag sa ju det. Lyssnar du inte? Nyss pratade vi ju om det. Sluta nu! Det här blir tjatigt. Ja, just det, det är ju din fråga. Småirritationer, helt rimlig rakhet, kan när de hamnar i resonans göra människor rädda eller hämmade.
3. Ickemenande menande blickar. Två som utan att mena illa tittar på varandra för att båda uppfattar samma lustighet kan bli del av mikrobestraffande ifall samma "lustiga person" råkar ut för detta regelbundet.
4. Lustigheter. Oförargerliga och välvilliga lustigheter som är till för att

uppmuntra en deltagare kan ifall lustigheterna hamnar i resonans med varandra eller andra mikrobestraffningar undertrycka deltagaren.

5. Undvika att göra någon förlägen. Att titta ner i sina papper, och andra sätt för att undvika att göra någon generad, kan ifall det upprepas börja undertrycka dem som "skyddas".
6. Ingen respons. Att byta ämne eller att ignorera något som sägs är ju ofta helt rimligt. Ifall samma personer råkar ut för responslöshet gång på gång kan undertryckande ordningar uppstå.
7. Övertydlig. Att bli pedagogisk eller övertydlig för att hjälpa någon att förstå kan ibland vara rimligt. Men ifall det upprepas kan det få någon att tro att hen är dum, eller att folk uppfattar hen som dum.
8. Jämlika mikrobestraffningar. En gruppkultur av skojande, påpekande, invändande som fördelas jämlikt behöver inte skapa struktur av över- och underordning i just den gruppen. Men deltagare i gruppen kan bli på sin vakt och bygga upp skyddsmekanismer så att de antingen underordnar sig, eller undertrycker andra, utanför gemenskapen i andra grupper.

Kamouflera mikrobestraffning

Mikrobestraffning är svåra att upptäcka. De uppfattas inte var för sig som bestraffningar.

1. Enskilt uppfattas varje mikrobestraffning som vanlig sund rakhet, inte illa menad eller som ett välvilligt sätt att göra någon uppmärksam på något. Att de ojämlikt riktas mot vissa och inte mot andra, och att de på lång sikt förstärker varandra, är svårt att upptäcka.
2. Resultatet av mikrobestraffningar kan bli väldigt stabila system av över- och underordning. Detta döljs genom att individualisera orsaken. Förklaringen till att vissa hämmas eller undertryckts uppfattas som personlighet. Vi är olika. Alla är inte lika framåt. Alla kan inte komma med idéer.

Välkommen

på [intensivkurs i civilkurage](#)
[och att ingripa i](#)
[mikrobestraffningar och](#)
[härskartekniker!](#)

Eller beställ [kurs till er](#)
[organisation.](#)

Hur bryts tystnadskulturen?
Hur kan organisationen träna
ingripande?

3. Ett ingripande vid mikrobestraffning uppfattas gärna som missriktat. Ingripandet kan tolkas som konfliktskapande eller som dominans. Ingripandet kan också uppfattas kränkande. De som ingriper kan hämmas av små mikrobestraffningar.

Per Herngren
2013, version 0.2

Tack till deltagare på [helgkurserna i performativt konfliktingripande](#) för hjälp med denna text.

Referens

[Per Herngren, "100 härskartekniker"](#)

Produktiv makt

Mikrobestraffningar och härskartekniker är hämmande och hindrande makttekniker. Michel Foucault har visat att produktiva, skapande makt är mäktigare än hindrande och förbjudande makt. Lönearbete, karriär, "egna hem", banklån och andra produktiva makttekniker är mycket mäktigare än mikrobestraffningar och härskartekniker tillsammans. Denna text tar dock inte upp de makttekniker som får folk entusiastiskt lydiga.